

Plenum

Torsdag 5.12.2024 kl. 16.03—19.17

2.2. Muntlig fråga om ett enat Finland (Antti Kaikkonen cent)

Muntligt spörsmål MFT 219/2024 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Nästa fråga, ledamot Kaikkonen, varsågod.

Debatt

16.46 **Antti Kaikkonen kesk:** Arvoisa puhemies! Huomenna on hyvin arvokas päivä: juhlimme vapaata ja itsenäistä Suomea, on Suomen itsenäisyyspäivä. Haluankin toivottaa teille ja meille kaikille suomalaisille oikein hyvää itsenäisyyspäivää. [Oikealta: Kiitos samoin!]

Tämä kovalla hinnalla lunastettu itsenäisyys on muuten sitten liian vakava ja liian arvokas asia räpäimiseen ja lärväilyyn. Turvattomuuden ja toivottomuudenkin tunne on Suomessa valitettavasti kasvussa — ainakin siltä tuntuu. Vaikka Suomi on yhä meille suomalaisille paras paikka asua ja elää, liian moni asia menee nyt väärään suuntaan, liian moni. Liian monilla on hankalaa pärjätä arjessa, liian moni on vailla työtä, liian moni ei meinaa saada hoitoa, kun sairastuu. Uskon, että kodeissa ja työpaikoilla ei toivota päättäjiltä nyt jakolinjojen syventämistä, vaan toivon luomista, toivon luomista yhdessä. Kysynkin pääministeriltä: mitä hallitus aikoo tehdä sen puolesta, että Suomi olisi yhtenäisempi [Puhemies koputtaa] ja ihmiset voisivat katsoa tulevaisuuteen toiveikkaammin?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.48 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kiitos hienosta kysymyksestä ja sanojen asettelusta näin meidän yhteisen itsenäisyyspäivän aattona.

Minä uskon siihen, että ihan jokainen edustaja täällä ja jokainen puolue, joka tässä salissa on edustettuna, haluaa, että Suomi säilyy itsenäisenä, vauraana, turvallisena hyvinvointiyhteiskuntana. Meillä voi olla jonkun verran, joskus enemmänkin, näkemyseroja siitä, mitkä ne keinot ovat, miten siihen yhteiseen tavoitteeseen päästään, ja niistähän me täällä sitten miekkailemme, kuitenkin pyrkien rakentamaan hyvää Suomea kaikille.

On totta, että tänään Suomessa on moni asia huonolla jamalla. Se on osin ulkoisten olosuhteiden aiheuttamaa, se on osin sitä, että meillä ei ole tehty ajoissa niitä välttämättömiä uudistuksia, joita olisi pitänyt tehdä. Mutta se, mitä minä haluan viestiä, mitä hallitus haluaa viestiä suomalaisille, on se, että me korjaamme asioita nyt. Me mennään kohti parempaa. On lupa odottaa, että kun nyt ollaan vaikeassa paikassa, niin huomenna on parempi. Esimerkiksi ihan viimeiseltä viikolta kaksi hienoa uutista: Googlen jätti-investointien liik-

Punkt i protokollet PR 129/2024 rd

keuhkoleikkaukseen Kainuussa ja Kokkolan seudulla Euroopan ensimmäinen alumiinitehdas, miljardihanke, 30 vuoteen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, nyt aika on käytetty. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää tähän aiheeseen liittyviä lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Savola, olkaa hyvä.

16.49 Mikko Savola kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Näin itsenäisyyspäivän alla ei voi olla korostamatta kansakunnan eheyden merkitystä. Jokainen suomalainen on pidettävä mukana ja erityisesti ne kaikkein heikoimmassa asemassa olevat. Eheys vahvistaa meidän isänmaallisuutta, ja isänmaallisuus taas tulee siitä, kun koetaan tämä Suomi omaksi kotimaaksi.

Suomalaisten yhdistävä tekijä on vahva maanpuolustustahto. Se tulee siitä, että meillä on yleinen asevelvollisuus, ja se koskettaa koko kansakuntaamme, myös historia on vahva tekijä tässä. Tahto on luja, kun Suomi koetaan puolustamisen arvoiseksi. Uusi mittaus osoittaa, että maanpuolustustahto on edelleen vahva. Nato-jäsenyyden kannatus on korkea. Ulkopolitiikan hoitamisessa luotto on hieman horjunut mutta on silti hyvällä tasolla. Kysynkin hallitukselta: kuinka hallitus aikoo huolehtia siitä, että maanpuolustustahto pysyy Suomessa edelleen vahvana? [Markus Lohi: Erinomainen kysymys! — Eduskunnasta: Todella hieno!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Puolustusministeri Häkkinen, olkaa hyvä.

16.50 Puolustusministeri Antti Häkkinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Turvallisuustilanteesta johtuen ja tietysti meidän historiasta ja kartan sijainnista johtuen maanpuolustustahto ja yhtenäisyys turvallisuusasioissa on, voi sanoa, jopa elintärkeää. Olen aistinut tästä salista, kun syksyn mittaan on täällä käsitelty lakeja ja myös sitten salaisia asioita valiokunnissa, että eduskunnassa on erittäin vahva yhtenäisyys Suomen kovan turvallisuuden järjestelyistä. Tämä näkyy nyt myös tämän viikon kyselyissä, että suomalaiset yli puoluerajojen ovat yhtenäisiä liittyen maanpuolustukseen, Naton yhteispuolustukseen, kokonaisturvallisuuteen ja myös Ukrainan tukeen liittyvissä asioissa. Toivoisin tietysti näin itsenäisyyspäivän alla, että tämä kova turvallisuus- ja puolustuspolitiikka olisi sellaista, jossa ei ainakaan kovin herkästi lähdetä puoluepoliittisia riitoja virittelemään vaan korostetaan yhtenäisyyttä. Se ei ole pelkästään tämän hetken päättäjien tehtävä, vaan tämä on sukupolvien tehtävä, että vaalitaan maanpuolustustahtoa ja yhtenäisyyttä turvallisuudessa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Diarra, olkaa hyvä.

16.52 Fatim Diarra vihr (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Suomalaisuuden odotetaan usein olevan hyvin yksiselitteistä. Meillä on tapana jakaa ihmiset kahtia, ajatellaan, että kukin meistä on vain suomalainen tai vain maahanmuuttaja, eikä nähdä, että ihmiset eivät usein ole joko—tai vaan monesti sekä—että. Suomessa on kuitenkin yli 110 000 kahden kulttuurin perhettä. Suuri osa niistä perheistä on sellaisia kuin oma perheeni, perheitä, joissa toinen vanhemmista on syntyperäinen Suomen kansalainen. Myös mo-

Punkt i protokollet PR 129/2024 rd

nen maahan muuttaneen perheen lapset ovat viettäneet lähes koko elämänsä Suomessa, leikkineet, opiskelleet, kasvaneet täällä.

Huomenna juhlimme jälleen Suomen itsenäisyyttä. Se on arvokas ja hieno juhla. Samaan aikaan pääkaupunkimme kaduilla marssii äärioikeisto, joka korostaa kapeaa ja pois-sulkevaa sanomaa suomalaisuudesta, lietsoo vihaa ja pyrkii määrittämään sitä yhtä ja ainoaa oikeaa tapaa olla suomalainen. Nämä marssit eivät kuitenkaan vahvista yhteiskuntaamme ja suomalaisuuden merkitystä, päinvastoin ne rapauttavat sitä. Kysynkin siis teiltä, pääministeri Orpo: miten huolehdimme tämän päivän Suomessa siitä, että me kaikki voimme kokea olevamme yhtä lailla suomalaisia ja että meille kaikille on tilaa tässä yhteiskunnassa? — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.53 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tärkeä kysymys. Suomi on hieno maa, ja se pysyy hienona maana, kun me ollaan yhtenäisiä. Minusta puolustusministeri kuvasi hyvin sitä yhteistä tahtoa, joka meillä on esimerkiksi isänmaan puolustamiseen liittyvissä kovan ulko- ja turvallisuuspolitiikan asioissa. Se on yksi puoli. Ja sitten on se, että jokainen voi kokea aidosti, että on osa Suomea, tervetullut tänne, on yhtä arvokas, yhtä tasa-arvoinen kuin kaikki. Se on se, mitä meidän pitää yhdessä vaalia.

On niin, että itsenäisyyspäivä on meidän yhteinen arvokkain juhlamme. Minusta silloin pitää keskittyä sen yhtenäisyyden vaalimiseen, ei sillä pisteiden keruuseen tai sillä räpäimiseen, vaan yhtenäisyyden vahvistamiseen, terveen isänmaallisuuden korostamiseen. Minusta tämä on tärkeä viesti tästä salista kaikille suomalaisille. Pidetään kiinni yhtenäisestä, hienosta Suomesta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

16.54 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Itsenäisyyspäivä on meille kaikille tärkeä asia, ja on syytä kiinnittää huomiota siihen, että me arvostamme toisiamme ja emme anna tässä yhteiskunnassa tilaa ääriajatteluille, jotka ovat erittäin vaarallisia. Epäsovun lietsominen on maailmassa paljon helpompaa kuin sovun lietsominen. Lähimmäisen rakastaminen on paljon vaikeampaa kuin esimerkiksi jonkun arvosteleminen. Tämän kun muistaisimme, olisimme paljon viisaampia.

Mutta olen ollut erittäin huolissani suomalaisesta tapakulttuurista. Meillä on leviämässä Suomeen semmoinen ilmapiiri, jossa alkaa olla niin, että kirkossakäyntiä ei enää kukaan arvosta, ja sitten jos koulussa joku mainitsee vaikka Vapahtajamme nimen, niin saa siitä rangaistuksia ja vielä kunta joutuu maksamaan korvauksia tälle muka loukkaantuneelle henkilölle.

Onko todella näin, että suomalainen kulttuuri tässä mielessä on niin heikkoa, että me emme uskalla pitää omia tapojamme kunniassa ja käydä kirkossa ja ilomielin laulaa Enkeli taivaan taikka Suvivirttä keväällä? Onko meidän todella mukauduttava tähän maailmanmenoon? Meillä on vahva kulttuuri, vahvat uskonnot. Miksi me ei tätä vaalita paremmin? Sitä toivon teiltä koko hallitukselta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Ministeri Multala, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 129/2024 rd

16.55 Tiede- ja kulttuuriministeri Sari Multala (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä on Suomessa paitsi uskonnonvapaus meillä on myös hyvin selkeät ohjeistukset siihen, millä tavalla vaikkapa uskonnonopetusta koulussa toteutetaan tai miten toimitaan silloin, kun meillä on tunnustuksellisia tapahtumia tai meillä on tapahtumia, jotka kuuluvat opetussuunnitelman mukaiseen opetukseen. Tässä jokin aika sitten tällainen opetussuunnitelman mukainen tapahtuma nousi valtaisaan keskusteluun, ja silloin Opetushallitus hienosti totesi, että tällainen tilaisuus ei vaadi mitään korvaavaa toimintaa. Ja on hienoa, että myös opetusministeri, joka on nyt täältä poissa, totesi silloin ääneen, kuten itsekin, sen, että suomalaisen kulttuurin ja kulttuuriperinnön vaaliminen on kouluissa ok. Myös Opetushallitus tämän selvästi totesi ääneen näissä ohjeistuksissa. Jos tästä vielä on epäselvyyttä, niin niitä toki on syytä kerrata ja myös koulujen kanssa tätä keskustelua käydä. On tärkeää, että voimme vaalia myös meidän suurimmassa kulttuurilaitoksessamme, siellä peruskoulussa, suomalaista kulttuuria.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Harkimo, olkaa hyvä.

16.56 Harry Harkimo liik (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies, ärade talman! Huomenna vietämme itsenäisyyspäivää, joka meille kaikille on tärkeää. Hyvää itsenäisyyspäivää kaikille jo etukäteen!

Taloudellinen itsenäisyys on kuitenkin vaarassa tällä hetkellä. Meidän velka on noin 170 miljardia euroa ja ylittää EU:n rajan, ja on vaara, että joudumme holhouksenalaisiksi. Jokaista suomalaista kohti meillä on 30 000 euroa velkaa, ja tämän minuutin aikana, kun puhun, tulee 24 000 euroa lisää velkaa. Ne taloudelliset toimet, joita hallitus tällä hetkellä tekee, eivät riitä. Te voitte ladella niitä kasvuprojekteja ja muita, mutta ne eivät tällä hetkellä riitä. Arvoisa pääministeri, mitä meinaatte tehdä, että taloudellinen itsenäisyys säilyy? — Ja jos pääministeri tällä kertaa jaksaisi vastata.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.58 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olemme käyneet monesti edustaja Harkimon kanssa tätä samaa debattia, ja edelleenkin olen vakaasti sitä mieltä, että kun toteutetaan ne hallitusohjelman peruslinjaukset, joilla Suomea tehdään paikaksi, jossa kannattaa yrittää, jonne kannattaa investoida, jossa on edullista puhdasta energiaa, jossa on huippuosaamista, huippuyrityksiä, joita viedään maailmalle, niin me tehdään ihan oikeita asioita tällä hetkellä.

Se, että me ollaan tehty isoja muutoksia sosiaaliturvaan, työttömyysturvaan, että työn vastaanottamisesta tulisi kannattavampaa, se, että me lasketaan ihmisten palkan verotusta painottaen pieni- ja keskituloisia, on järkevää politiikkaa. Kaikki tähtää siihen, että Suomessa kannattaa tehdä töitä ja kannattaa yrittää.

Näiden kaikkien lisäksi me haemme vielä lisää uusia toimia. Minusta ei kannata yhtään väheksyä Risto Murron työryhmää, sitä, että kerätään laajasti yhteiskunnasta ideoita, mitä voisimme tehdä vielä enemmän, jotta meillä olisi kasvua, työpaikkoja ja parempi tulevaisuus. Minusta tämä on tärkeää työtä, mitä tehdään myöskin hallitusohjelman päälle, ja todellakin toivon, että kaikki suhtautuvat [Puhemies koputtaa] siihen vakavasti, avoimin mielin. Haetaan sieltä niitä eväitä Suomen paremmalle tulevaisuudelle.

Punkt i protokollet PR 129/2024 rd

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Ingo, varsågod.

16.59 **Christoffer Ingo r** (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! Just som statsministern konstaterade är Finland bevisligen ett lockande land när det kommer till företag och var de väljer att göra stora investeringar. Regeringens utlovade skattestöd och förenklade placeringsprocesser och tillståndprocesser och långsiktigt arbete av regeringar och kommuner bär nu frukt. I dag planeras betydande investeringar längs hela kusten. Jag kan nämna Googles datacentraler i Brahestad, aluminiumfabriken i Karleby och Kronoby och Giga-Vaasa-projekten i Korsholm och Vasa, vätgasinvesteringar i Kristinestad, stålverk i Ingå och batteriprojekt i Fredrikshamn. Det är sådana projekt som representerar en stor tillväxtpotential för våra regioner och medför arbetsplatser och skatteinkomster för hela landet.

Kuntiin tehtävät investoinnit vaativat panostuksia myös tiestöön, infraan, asuntoihin, päiväkoteihin, kouluihin. Vaikka investointi on hieno asia, aiheuttaa näiden uusien panostusten toteuttaminen päänsäkkiä paikallisille päättäjille. [Puhemies koputtaa]

Arvoisa ministeri Rydman, me RKP:ssä olemme nostaneet tarpeen kehittää yhteistyötä [Puhemies koputtaa] valtion, kuntien ja alueiden välille, jotta tällaiset hienot investoinnit saadaan toteutettua. Miten ministerinä [Puhemies koputtaa] näette tilanteen yhteistyön mahdollisuuden kannalta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Tack, kiitos. — Ministeri Rydman, olkaa hyvä.

17.00 **Elinkeinoministeri Wille Rydman** (vastauspuheenvuoro): Värderade talman! Frågeställaren, alltså ledamot Ingo, hade alldeles rätt i att vad gäller den framtida tillväxten är det alldeles avgörande hur Finland lyckas locka både utländska och inhemska investeringar. Det är alldeles avgörande. Regeringen för kontinuerligt och regelbundet samtal mellan regeringen och kommunerna. Det är alldeles livsviktigt, för det innebär också att kommunbeslutsfattare måste vara engagerade i de projekt som går framåt. Vad gäller till exempel kommunernas monopol vad gäller stadsplaneringen är det alldeles väsentligt att också kommunala beslutsfattare är med i projekten. Projekten som ledamoten nämnde är egentligen bra exempel på det att både statsmakten och kommunerna har samarbetat mycket tätt, och det är någonting som också är livsviktigt vad gäller den framtida tillväxten.

Kuten edustaja aivan hyvin mainitsi, nimenomaisesti kuntien ja valtiovallan yhteistyö investointien houkuttelussa on Suomen tulevaisuuden kasvun kannalta keskeisen ratkaisuvaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Viimeinen lisäkysymys tähän laajaan aihepiiriin, edustaja Lohi, olkaa hyvä.

17.02 **Markus Lohi kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! 5. päivä toukokuuta Kyösti Kallion puhe Nivalan kirkossa herätti paljon huomiota, kun hän ensimmäisenä valkoisena poliitikkona vaati heti ryhdyttävän rakentamaan Suomea, jossa ei ole punaisia eikä valkoisia vaan ainoastaan isänmaata rakastavia suomalaisia, Suomen tasavallan kansalaisia, jotka kaikki tuntevat olevansa yhteiskunnan jäseniä ja viihtyvät täällä. Tuolloin oli vai-

Punkt i protokollet PR 129/2024 rd

keat ajat, ja me toivomme, ettei koskaan niin vaikeita aikoja Suomelle tulisi, mutta maailmalla myllertää, ja kaikkeen pitää varautua.

Politiikkaan kuuluvat erimielisyydet ja erilaiset arvot, ja näin pitääkin olla, mutta haluaisin kysyä: kuinka tärkeää on Suomen varautumisessa se, että me kaikkien erimielisyyksienkin keskellä voisimme rakentaa yhdessä kansakunnan yhtenäisyyttä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

17.03 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin ikään erittäin tärkeä kysymys. — Kyllähän se kansan yhtenäisyys on perusta sille, että kansakunta pärjää. Kun on pieni kansa, niin se on vielä tärkeämpää, että on se yhteinen näkemys, ja se on ollut meidän voimavara varmasti jo, kun autonomian aikana lähdettiin rakentamaan suomalaisen itsenäisyyden perustaa. Se oli yhtenäisyys, mitä silloin rakennettiin. Sen jälkeen itsenäisyyden puolustaminen, sitten sen jälkeen on menty YYA-Suomi-ajan yli, ja kun paikka tuli, niin suomalaiset yhdessä, kuitenkin, tekivät päätöksen, että me menemme länteen, ja liityimme Euroopan unioniin, ja nyt me päätettiin yhdessä liittyä sotilasliitto Natoon.

Me ollaan tehty yhdessä näitä ratkaisuja, ja se ei tule vain siitä, että on joku politiikkapäätös, joka pitää tehdä, vaan siitä, että me olemme suomalaisia ja me rakastamme tätä meidän isänmaatamme ja haluamme tehdä sen eteen töitä. Minusta tämä on se, mikä kantaa, ja tästä pitää puhua. Ei anneta sen hämätä, että me voimme olla erimielisiä joistain keinoista, millä me suomalaista hyvinvointiyhteiskuntaa pidetään yllä, [Puhemies koputtaa] vaan rakennetaan ja vaalitaan kuitenkin sitä tervettä isänmaallisuutta.

Lopuksi vielä haluan toivottaa kaikille hyvää tulevaa itsenäisyyspäivää! [Eduskunnasta: Erinomainen vastaus! — Kiitos samoin! — Hyvää itsenäisyyspäivää!]

Frågan slutbehandlad.

Riksdagen avslutade den muntliga frågestunden.

Talman Jussi Halla-aho: Vi går vidare till övriga ärenden på dagordningen.